

УДК 334.722.4

Кобелева Т.О.

д.е.н, доцент кафедри права,

Перерва П.Г.

*д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту інноваційного
підприємництва та міжнародних економічних відносин,*

Зіборов М.Д.

студент

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

УСУНЕННЯ КОРУПЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ БІЗНЕС-ДІЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ КОМПЛІЄНС-ФУНКЦІЇ

Поряд із захисними заходами, здійснюваними державою, підприємство повинне захищати само себе на основі активної протидії порушенням законів та нормативних документів на всіх рівнях. Все це суттєво методологічно розширює як саме поняття «економічна безпека підприємства», так і значно збагачує теоретико-методичний інструментарій, який використовується при проведенні різного роду заходів, направлених на забезпечення економічної безпеки підприємства. Забезпечення економічної безпеки промислового підприємства не є прерогативою якогось одного державного або корпоративного відомства чи служби. Вона повинна підтримуватися всією системою державних органів, всіма ланками і структурами менеджменту промислового підприємства. З цими задачами пов'язані перспективи подальших досліджень в сфері комплієнс-безпеки промислового підприємства. Виникає нагальна потреба в розробці теоретико-методичних положень по визначенню та оцінюванню комплієнс-ризиків, визначення рівня корупції та шахрайства на підприємстві, рівня порушень антимонопольного та податкового законодавства, розробки системи постійно діючого моніторингу як самих порушень, так і системи покарань за такого роду дії.

З найдавніших часів влада і корупція були нероздільні. На протязі всього історичного періоду разом з розвитком і становленням державності держави відбувався і розвиток корупції. Наші сучасники

під терміном *корупція* мають на увазі злочинне використання тією чи іншою особою наявних у нього владних і посадових прав і повноважень. Це робиться за допомогою систематичного використання наявних зв'язків, можливостей, авторитету і статусу з метою отримання корисливої вигоди. Дана дія суперечить нормам чинного законодавства і будь-яким моральним установкам. Адже, іншими словами, корупція має на увазі під собою отримання хабарів, підкуп і вимагання.

Часто економісти та соціологи в своїх дослідженнях зводять все різноманіття корупційних проявів до хабарництва. Останнє є одним з корупційних діянь, але наше розуміння корупції, засноване на вивченні наявної теорії та практики, значно ширше (рис. 1).

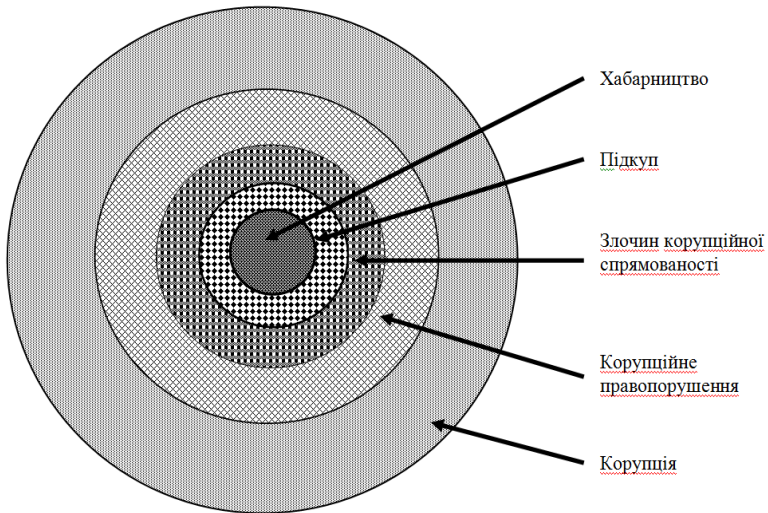

Рисунок 1 – Співвідношення понять «корупція» і «хабарництво»
Джерело: авторська розробка

Хабарництво і корупція - тісно взаємопов'язані явища, що характеризуються разовими або систематичними фактами передачі державному службовцю, посадовій особі грошей, подарунків або надання йому різних послуг за дії (бездіяльність), які ця особа

вчинила, робить, повинна була або може вчинити на користь хто дає хабара. Поняття «корупція» ширше поняття «хабар», так як в нього також входять вимагання, використання посадового становища в особистих цілях і воно передбачає постійний характер. Хабарництво може носити разовий, епізодичний або систематичний характер.

В останні роки українське законодавство розширило поняття «хабар» і замінило на «неправомірну вигоду». Неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, знижки, послуги, нематеріальні активи, будь-які вигоди нематеріального і негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав. Тому необхідно більш детально розглянути елементи нематеріальної корупції, яка останнім часом значно зміцнила свої позиції не тільки в Україні, а й в усьому світі. Для практично будь-якого українця нічого незвичайного в нематеріальному хабарі немає. Ми вже настільки звикли відповідати послугою на послугу, що для нас це вже в порядку речей. Піти в будь-яку державну установу і попросити працюючого там знайомого (якому по своїй роботі надав раніше послугу), щоб він вирішив твоє запитання без черги, або запросити в ресторан чиновника, який надав тобі послугу - це все давно стало для нас нормою, ми дуже далекі від того, щоб розглядати такого роду дії як нематеріальний хабар.

Список використаних джерел:

1. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobieliava T.A. Compliance program: [tutorial] // ed.: P.G.Pererva, G.Kocziszky, M.Veres Somosi.– Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019.– 689 p.
2. Ткачова Н.П., Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства // *Економіка розвитку*.– 2011.– № 4 (60).– С.116-120.
3. Pererva P.G., Kocziszky György, Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer.- Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.
4. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві // Навч.посібник для інж.-техн.вузів.- Харків : «Основа», 1993.- 288с.
5. Гончарова Н.П., Яковлев А.И., Перерва П.Г. Маркетинг инновационного процесса // Учебное пособие - К.: ВИРА-Р, 1998.- 267 с.